

## A Magyar Regionális Tudományi Társaság programja a 2012–2015 közötti időszakra

### *Programme of Hungarian Regional Science Association between 2012–2015*

**RECHNITZER JÁNOS, RÁCZ SZILÁRD**

A Magyar Regionális Tudományi Társaság alapítását 2002. február 21-én határozták el az MTA Regionális Tudományos Bizottság tagjai. Az alapítók szándéka szerint a társaság célja, hogy

- a regionális tudomány művelőinek szakmai fórumot biztosítson;
- megismertesse és népszerűsítse a nemzetközi és hazai regionális tudomány eredményeit;
- bekapcsolódjon a regionális tudomány nemzetközi szervezeteibe, s ezzel terjessze a hazai tudományos eredményeket;
- kapcsolatot építsen ki a regionális politika alakítóival és annak gyakorlati megvalósítóival a tudományos eredmények ismertetésére, befogadására;
- támogassa mindazon kutatóhelyeket, felsőoktatási intézményeket és más szervezeteket, ahol a regionális tudományt művelik vagy a jövőben művelni kívánják;
- pályázatokkal, ösztöndíjakkal és más kezdeményezésekkel támogassa a regionális tudomány művelőit tudományos eredményeik közreadásában és népszerűsítésében;
- konferenciák, tanácskozások szervezésével, valamint könyvek, kiadványok megjelentetésével járuljon hozzá, hogy a tudományterület eredményei minél szélesebb körben megismerhetők és felhasználhatók legyenek;
- támogassa a Kárpát-medencei regionális kutatásokat, a regionális fejlődést;
- közreműködjön az Európai Unió transzregionális politikájának Kárpát-medencei megismertetésében;

Az első évtized tevékenységét értékelve megállapítható, hogy az alapcélok többségének elérése sikerült. A társaság tíz év alatt *a magyar regionális tudomány szakmai fórumává vált*. Az MRTT 2011 novemberében megválasztott elnöksége az alapszabályban lefektetett célok megvalósítása érdekében a következő programot dolgozta ki a 2012–2015 közötti időszakra.



*Alapelv:* A társaság független civil szervezet, amely a területi kutatással, fejlesztéssel foglalkozó szakembereket fogja össze.

*Kiemelt célok:*

- szakmai kapcsolatok erősítése (fórumok, konferenciák, tanácskozások szervezése, nemzetközi szervezetekben való aktív részvétel);
- szakmai ismeretek megosztása, bővítése (tájékoztatás, képzés, információk biztosítása);
- véleménynyilvánítás a legfontosabb területi folyamatokat érintő politikai, gazdasági és társadalmi kérdésekben.

A regionalitás, a szélesebb értelemben vett területiség szerepének és funkciójának átalakulása a tudományos és a politikai rendszerben a jövőben nagyobb aktivitást kíván meg a szervezettől, annak tagjaitól. *A társaságnak több kihívásra is választ kell adnia.*

- Az MRTT stratégiai partnere az MTA Regionális Tudományos Bizottság (RTB). A két szervezet közötti munkamegosztást a közös célok áttekintésével kell kialakítani. Az MRTT bizonyos feladatait egyértelműen el kell választani az RTB, illetve más szakmai szervezetek tevékenységétől, de egyúttal szoros kapcsolatot kell kialakítani.
- Át kell gondolni az új állami felfogásban a területi szemlélet megjelenését, annak értelmezését a közigazgatás, a gazdaság- és fejlesztéspolitikai, a vidék-, terület- és településfejlesztés szintjén, továbbá a társadalmi gondolkodásban és cselekvésben egyaránt.
- Elkezdődött a felkészülés az Európai Unió 2014–2020 közötti tervezési időszakára.
- Új tervezési rendszer alakul ki, amelyben a területi szemlélet megjelenése bizonytalan.
- Új témák és összefüggések jelentek meg a területi folyamatokban – klímaváltozás, helyi fejlesztés, civil társadalom, együttműködési terek stb., amelyekre reagálni kell.
- A regionális tudomány nemzetközi – elsősorban kelet-közép-európai – kapcsolatainak erősítése kívánatos, ehhez a Kárpát-medencei együttműködések kiváló alapot adnak.
- A szakterület intézményi, működési kereteiben jelentős átalakulások zajlanak (akadémiai és felsőoktatási reform). A regionális tudomány és gyakorlat, valamint annak intézményi keretei jelentősen változnak, új szervezetek (pl. tervehivatal) és szereplők jönnek létre.
- Új generáció „jelent meg” az RTB-ben és az MRTT-ben.

*Stratégiai célok (2012–2015):*

- *a térszemlélet társadalmisítása*, a társadalom térszemléletének alakítása, erősítése, tudományos és szakmai fejlesztésének (tervezés, menedzsment) támogatása, fórumok biztosítása az ezzel kapcsolatos vitáknak, véleményeknek, eredményeknek;

- a területiség szélesebb, árnyaltabb értelmezése következtében összefogni a területi folyamatokban érintett szakembereket, új témák és szakmai irányok felé nyitni (vidék-, település-, környezetfejlesztés);
- határozottabb szakmai véleménynyilvánítás a területi folyamatokat és intézményeket érintő nemzeti szintű kérdésekben;
- a társaság önálló szakmai arcának, imázsának kialakítása;
- bekapcsolódás az Európai Unió új tervezési időszakára való felkészülésbe, a nemzeti tervekben a területi összefüggések és intézményi, finanszírozási kereteik figyelemmel kísérése;
- a Kárpát-medencében kiépült magyar regionális tudományi műhelyek és területfejlesztési szakemberek bázisának további erősítése, és erre építve kelet-közép-európai együttműködésének ösztönzése, alakítása;
- a regionális tudományhoz kapcsolódó felsőoktatási, doktori képzések támogatása, együttműködési tereik szélesítése, új képzési formák támogatása (nyári egyetem, szakkollégium, szakképzés, oktatói fórumok);
- a tagsági kör szélesítése, a fiatalok (hallgatók, szakemberek) minél nagyobb körének bevonása, az ehhez kapcsolódó fórumok működtetése;
- a területi témában is érintett szervezetekkel (Magyar Statisztikai Társaság, Magyar Urbanisztikai Társaság, Magyar Földrajzi Társaság stb.) és más szakmai tömörülésekkel (pl. vidék- és területfejlesztőkkel) való együttműködés erősítése: közös rendezvények, fórumok, véleménynyilvánítás és kiadványok;
- a társaság működésének biztosítása (támogatások, pályázatok), új módszerek a támogatáshoz (szponzorok, konzorciumi együttműködés).

*Akciók a 2012. évben:*

- a tagozatok megerősítése, újjászervezése; a határon túli és a hazai tagozatok munkájának (ön)értékelése, a tagozatvezetők megerősítése, illetve új tagozatvezető felkérése, középtávú tervek összeállítása; cél a folyamatos, önszerveződő tagozati munka, évente legalább két összejövetel/rendezvény, a tagozatok a következő vándorgyűlésen kapjanak lehetőséget tevékenységük bemutatására;
- a fiatalok bevonása a társaság működtetésébe, vezetésébe; igény esetén ifjúsági tagozat megszervezése, amelynek két képviselője az elnökségi üléseken tanácskozási joggal vesz részt;
- hírek (hírlevél) küldése a tagságnak, az RTB-vel együttműködésben;
- kapcsolatfelvétel a szakmai értelemben vett társszervezetekkel;
- együttműködési tervek, javaslatok kidolgozása a rokonszakmákkal;
- jubileumi vándorgyűlés szervezése novemberben Győrben, amelynek témája a regionális tudomány;
- Európa és a területfejlesztés szakmai műhely létrehozása: az EU kohéziós politikájának, a következő programozási időszak és a hazai tervezés, szabályozás alakulásának figyelemmel kísérése, a területi hatások értékelése, workshopok szervezése;

- *a nemzetközi kapcsolatok megerősítése, részvétel az ERSA és az RSA éves konferenciáin, intézményi tagság;*
- *tudományos díjak odaítélése, szabályok részletes kimunkálása;*
- *Horváth Gyula elnöki munkájának elismerése a jubileumi vándorgyűlésen;*
- *véleménynyilvánítások a területi folyamatokat érintő kérdésekben (szakmai viták szervezése stb.);*
- *tagtoborzás, különös tekintettel a társszakmák és a fiatalabb korosztály képviselőire;*
- *a működés pénzügyi hátterének biztosítása: szponzorkeresés, pályázatokba partnerként, projektekbe alvállalkozóként történő bevonás, támogatások.*

A programot a társaság elnöksége 2011. december 12-én jóváhagyta.